

Motion till riksdagen 2021/22:3787

av Johan Forssell m.fl. (M)

Åtgärder mot sexualbrott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen senast 2022 med ett lagförslag om skärpta straff för våldtäkt av normalgraden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa grupper som är specialiserade på sexualbrott i samtliga polisregioner och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skadestånden för de som utsatts för ett sexualbrott bör höjas avsevärt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen utan dröjsmål ska återkomma med en ny brottsrubricering i form av grovt sexuellt ofredande och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa straffet för olaga integritetsintrång, s.k. hämndporr, och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra brottsrubriceringen från barnpornografibrott till dokumenterade sexuella övergrepp mot barn och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påföljden vid grova sexualbrott mot barn ska kunna vara vård vid sidan om fängelse och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett bättre förebyggande arbete mot sexuella övergrepp mot barn och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt ska återkomma till riksdagen med ett lagförslag om att villkorlig frigivning inte ska ske i de fall den dömda inte deltagit i återfallsförebyggande åtgärder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att preskriptionstiderna för sexualbrott bör avskaffas helt och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att under 2022 tillsätta en utredning med uppdrag att göra en total översyn av bestämmelserna om preskription och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort preskriptionen på verkställighet av fängelsestraff och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en bred kartläggning av sexualbrotten och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den dömdes anknytning endast i undantagsfall kan utgöra hinder mot utvisning på grund av brott och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett brott med ett straffvärde på fängelsenivå som huvudregel ska leda till utvisning på grund av brott, även om det inte föreligger en återfallsrisk, och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tiden för återreseförbud på grund av brott ska förlängas och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att straffen vid olovlig vistelse efter återreseförbud på grund av brott ska skärpas och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa nationella riktlinjer för utredning av sexualbrott, så att t.ex. den som är skäligen misstänkt för ett sexualbrott alltid ska förhöras av polis och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur lång tid som belastning i belastningsregistret ska finnas kvar, bl.a. vad gäller vissa sexualbrott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka kunskapen inom rättsväsendet om sexuellt våld mot funktionsnedsatta och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kriminalpolitiken ska kännetecknas av ett tydligt brottsofferperspektiv. Barn och unga är särskilt utsatta, inte sällan för att de befinner sig i olika typer av beroendeställningar till förövaren. Flera åtgärder krävs för att stärka arbetet mot sexuella övergrepp. Det handlar om ökad förmåga att ingripa mot och utreda sexualbrott, strängare straff för gärningsmännen och tydligare uppföljning av varje enskilt brottsoffer.

Det är av stor betydelse att polisen har kapacitet och förmåga att hitta förövare som undandrar sig rättvisan. Polisen måste se till att fler misstänkta och åtalade kan ställas inför rätta. Fler människor måste känna tilltro till att polis och åklagare tar brotten på största allvar och att varje brottsanmälan utreds. Sverige ska ha en polis och ett rättsväsende som med kraft bekämpar sexualbrott.

Utvecklingen gällande sexualbrott måste vändas. Enligt Nationella trygghetsundersökningen från Brå har utsattheten för sexualbrott ökat kraftigt under de senaste åren: Under 2020 anmäldes omkring 25 000 sexualbrott, varav 9 580 rubricerades som våldtäkt. Närmare tio procent av kvinnorna i Sverige rapporterar att de blivit utsatta för sexualbrott.

Mer än en tredjedel av Sveriges kvinnor uppger att de är rädda för att vistas ute i sitt eget bostadsområde sent på kvällen och en tredjedel väljer ofta en annan väg eller ett annat färdssätt hem för att den vanliga vägen känns för otrygg. För många slutar dessutom inte rädslan när de stängt dörren hemma då 15 procent av sexualbrotten begås i offrets eller gärningspersonens hem. Att vända utvecklingen för att fler kvinnor ska känna sig trygga utomhus på stan, i sitt bostadsområde och i sitt hem är därför ödesfrågor för jämställdheten.

Det finns ett stort mörkertal eftersom många brottsoffer väljer att inte anmäla att de utsatts för sexualbrott. Ökningen är särskilt dramatisk bland unga kvinnor där fler än var tredje ung kvinna uppgav att de någon gång under året utsatts för ett sexualbrott. De här problemen får inte ignoreras eller förminskas utan måste tas på största allvar. Moderaterna har ett flertal förslag på skärpt lagstiftning för att förbättra rättsväsendets hantering av sexualbrott. Fler gärningsmän som gjort sig skyldiga till våldtäkt och andra former av sexualbrott ska lagföras och dömas till strängare straff. För att nå detta mål krävs att utredningsverksamheten stärks, att brottsoffren får det stöd de behöver och att straffen skärps så att de står i proportion till brottens allvar.

Se över samtliga sexualbrott i skärpande riktning och höj straffet för våldtäkt

Moderaterna vill att alla brott i 6 kap. brottsbalken, det vill säga samtliga sexualbrott, genomgår en generell översyn i skärpande riktning. Redan 2018 riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om skärpt straff för våldtäkt och den har därefter följt upp med flera nya tillkännagivanden. I våras presenterade en utredning ett förslag om att skärpa minimistraffet från två till tre års fängelse. Utredningen har föreslagit att förändringen ska införas 2023, och under åren uppmanade riksdagen återigen regeringen att agera i frågan genom ett tillkännagivande. Moderaterna anser att det är av största vikt att regeringen prioriterar frågan och skyndsamt lägger fram ett förslag på riksdagens bord, särskilt mot bakgrund av att det gått över tre års tid sedan riksdagen första gången riktade tillkännagivandet till regeringen.

Särskilda grupper som är specialiserade på sexualbrott inom polisen

Särskilda grupper som är specialiserade på sexualbrott ska finnas i samtliga polisens sju regioner. Det bör skapas en möjlighet att ta upp videoförhör med målsägande i sexualbrottsmål i nära anslutning till brottet. Det inspelade förhöret ska därefter kunna användas som bevisning i en senare rättsprocess. Regeringen bör skyndsamt återkomma till riksdagen med ett förslag.

Fördubbla kränkingsersättningen för brottsoffer

Den som utsatts för brott ska alltid kunna räkna med ett starkt stöd. Den kränkning som brottsoffret lidit efter att ha utsatts för brott bör uppgraderas för att stå i bättre överensstämmelse med de etiska och sociala värderingar som är rådande idag. Vi vill därför fördubbla nivån på den kränkingsersättning som brottsoffer kan få rätt till. En sådan förändring skulle dessutom på ett tydligare sätt markera att det som brottsoffret utsatts

för utgör en överträdelse av brottslovens rätt till sin person och integritet. Skadestånden för de som utsatts för ett sexualbrott bör fördubblas.

Grovt sexuellt ofredande

Den nya samtyckeslagen har inneburit att handlingar som tidigare straffades som sexuellt ofredande numera omfattas av bestämmelserna om våldtäkt och sexuellt övergrepp, under förutsättning att den sexuella handlingen når upp till den nivå som krävs för bestämmelsernas tillämpning. Det kan dock ändå finnas skäl att införa ett grovt brott vid sexuellt ofredande, exempelvis vid situationer där gärningspersoner i grupp angriper en person eller där en gärningsperson på något annat sätt har agerat särskilt hänsynslöst eller kränkande. 2020 års sexualbrottsutredning som presenterades den 1 juni 2021 har föreslagit att grovt sexuellt ofredande införs. Moderaterna välkomnar utredningen och regeringen bör skyndsamt återkomma med ett förslag om grovt sexuellt ofredande till riksdagen.

Skärpt straff vid hämndporr och utökat preventivt arbete

Den 1 januari 2018 infördes brottet olaga integritetsintrång som bland annat tar sikte på situationen då en person mot sin vilja får nakenbilder eller videoinspelningar delade eller utlagda på nätet, så kallad hämndporr. Påföljden för olaga integritetsintrång är böter eller fängelse i högst två år och för grovt olaga integritetsintrång fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Antalet anmälningar om olaga integritetsintrång ökade mellan åren 2018 och 2019, men också mellan 2019 och 2020. Ökningen mellan 2019 och 2020 uppgår till över 30 procent. Det finns skäl att se över straffskalorna i skärpande riktning gällande hämndporr så att straffet motsvarar brottets allvar. Därtill bör skolorna ha i uppdrag att arbeta med förbyggande insatser mot hämndporr och informera om lagregleringen och påföljder.

Förändrad brottsrubricering vid dokumenterade sexuella övergrepp mot barn

En bild som är pornografisk och visar ett barn kännetecknar barnpornografibrott. Med barn menas en person vars pubertetsutveckling inte är avslutad eller att det framgår att personen är under 18 år. Barnpornografibrott är i praktiken en skildring av ett sexuellt övergrepp mot barn. Benämningen pornografisk är därför missvisande. Moderaterna vill se över om brottet barnpornografibrott kan byta brottsrubricering till dokumenterade sexuella övergrepp mot barn.

Påföljden vid grova sexualbrott mot barn ska kunna vara vård vid sidan av fängelse

Pedofili är en sexuell avvikelse som innebär ett varaktigt sexuellt intresse för barn. I dag straffas pedofili när sexuella handlingar mot barn genomförs. Huvudsakligen straffas handlingarna genom våldtäkt mot barn, sexuellt utnyttjande av barn och sexuellt övergrepp mot barn. Det finns även andra brottsrubriceringar som tar sikte på sexuella övergrepp och handlingar begångna mot barn varvid till exempel barnpornografibrott är ett

sådant. När ett sexuellt övergrepp mot barn har begåtts straffas detta med fängelse eller en mindre ingripande påföljd som inte är frihetsberövande. Det kan till exempel vara skyddstillsyn med särskild föreskrift att genomgå frivårdens behandlingsprogram. När fängelse döms ut är det inte obligatoriskt för den dömda att genomgå behandlingsprogrammet, till skillnad från när skyddstillsyn med föreskrift om särskild behandlingsplan döms ut.

Vid sexuella övergrepp mot barn är största gruppen förövare män med pedofili. Mot bakgrund av pedofilins natur framstår fängelse som en åtgärd som inte är tillräckligt adekvat för att förhindra fortsatt brottslighet. Stävjandet av brottsligheten ligger snarare i att med hjälp av vård minska riskfaktorer för övergrepp. Fängelse är dock motiverat ur ett samhälls- och brottsofferperspektiv.

Frivillig behandling inom ramen för Kriminalvårdens behandlingsprogram

Behandlingsprogrammet för sexualförbrytare utgår från kognitiv beteendeterapi. Den inriktas bland annat på att minska riskfaktorer som driver sexualbrottslighet, till exempel förändra en ofta förvrängd syn på sexualitet samt minska sexuell upptagenhet och lättväckt aggressivitet. Behandling med testosterondämpande läkemedel, så kallad farmakologisk behandling, används sällan i kriminalvården. Enligt en rapport av Statens beredning för medicinsk och social utvärdering från 2011 räcker inte det vetenskapliga underlaget för att bedöma vilken behandling som kan minska antalet återfall i brottslighet. Nyligen publicerades dock en studie från Karolinska institutet där ett 50-tal pedofiler deltagit i en behandlingsmetod med ny medicinering. Studien visade att de som medicinerades löpte en lägre risk att begå övergrepp eftersom riskfaktorerna minskade.

Behandlingsprogrammet som erbjuds vid fängelsevistelse är alltså frivilligt att delta i. Dessutom är det sällan farmakologisk behandling används inom ramen för kriminalvårdens behandling. Moderaterna menar att det finns skäl att utreda en förändring av dagens påföljdsbestämning vid sexualbrott mot barn, framför allt mot bakgrund av viljan att förhindra fortsatt brottslighet. Möjligheterna att införa vård som påföljd vid sidan av fängelse bör därför utredas. Vården skulle kunna inbegripa både terapeutisk och farmakologisk behandling och inte förutsätta frivillighet. Ett sådant moment skulle dock kunna innebära att reglerna och processerna vid tvångsvård skulle kunna göra sig gällande även vid en sådan påföljdsbestämning som här föreslås. Sådana övervägningar bör inbegripas i en utredning kring en utvidgad påföljdsbestämning vid sexualbrott mot barn.

Ett bättre förebyggande arbete mot sexuella övergrepp mot barn

Anova är ett centrum med tvärvetenskaplig kompetens för att förebygga sexuell och reproduktiv ohälsa och sexuellt våld vid Karolinska Universitetssjukhuset och Karolinska institutet. Sedan mars 2012 har hjälplinjen vid oönskad sexualitet, Preventell, drivits i deras regi. Statistik visar att hjälplinjen sedan invigningen tagit emot närmare 2 200 samtal, varav cirka 1 600 från personer som har tagit en första kontakt med Preventell. Personer som har valt att återkomma mer än en gång står för cirka 400 av de totala samtalen. Ungefär 150 samtal av totalen kommer från hälso- och sjukvårdspersonal.

Dömda sexualbrottslingar får i samband med inskrivningssamtalet information om Preventell och möjligheten att kontakta Anova anonymt. Denna information ges dock inte när den dömde lämnar en sluten anstalt och övergår till frivården. Moderaterna menar att denna information som rutin även bör ges i detta skede.

Finansieringen av Preventell sker genom statliga medel som Socialdepartementet betalar ut varje år. Moderaterna vill säkra långsiktigheten av Preventell genom att se över vilka möjligheter som finns till en fast finansiering istället för en projektbaserad finansiering från år till år som innebär en större osäkerhet. I likhet med det som Myndigheten för vård- och omsorgsanalys rekommenderat vill Moderaterna att finansieringen inledningsvis görs med statliga medel för att på sikt övergå till ett regionalt ansvar. En fast finansiering kommer också med krav på systematisk uppföljning kring huruvida Preventell ökar tillgängligheten till specialistvård eller inte.

Villkorlig frigivning ska inte ske utan deltagande i återfallsförebyggande åtgärder

Villkorlig frigivning sker idag efter två tredjedelar av avtjänat fängelsestraff om det inte finns synnerliga skäl. Vid bedömningen av om det föreligger synnerliga skäl ska det särskilt beaktas om den dömde på ett allvarligt sätt har brutit mot de föreskrifter och villkor som gäller för verkställigheten. Om det föreligger synnerliga skäl mot villkorlig frigivning så kan denna skjutas upp med högst sex månader åt gången.

I juli 2020 trädde nya bestämmelser ikraft som bland annat innebär att övervakningstiden efter villkorlig frigivning förlängs, att möjligheten att föreskriva villkor om vad som ska gälla efter den villkorliga frigivningen utökas och att möjligheten att förverka villkorligt medgiven frihet på grund av misskötsamhet under den villkorliga frigivningen utvidgas. Trots att det sedan många år tillbaka finns ett tillkännagivande från riksdagen (2014/15:JuU21) angående att överväga om gärningsmän som dömts för vålds- eller sexualbrott bör ha en skyldighet att delta i lämpliga behandlingsprogram utreddes inte förslaget. Moderaterna påpekade detta i en följd motion till propositionen.

Moderaterna vill att en vägran att delta i återfallsförebyggande åtgärder ska leda till att den villkorliga frigivningen skjuts upp. Det är nu angeläget att regeringen utan ytterligare dröjsmål låter utreda dessa frågor och återkommer till riksdagen med förslag som innebär att möjligheterna att skjuta upp villkorlig frigivning med hänsyn till bristande deltagande i återfallsförebyggande åtgärder och annan misskötsamhet under anstaltstiden utökas.

Kartläggning av sexualbrotten

Enligt en undersökning från Lunds universitet har närmare 60 procent av våldtäktsmännen utländsk bakgrund. Studien har tittat på 3 039 personer som dömts för våldtäkt i Sverige under perioden 2000–2015 och kommit fram till att majoriteten av förövarna var första eller andra generationens invandrare och nästan hälften var födda utomlands. Forskarna kan inte svara på varför denna överrepresentation finns. Även Brå har kommit fram till liknande resultat i sin rapport 2021:9 där det finns en överrisk för utrikes födda och inrikes födda med två utrikes födda föräldrar att misstänkas för sexualbrott.

Det finns anledning att göra en bred kartläggning av just sexualbrott med hänsyn till den radikala ökningen av personer som uppger att de utsatts för just sexualbrott under de

senaste åren. En sådan kartläggning ska omfatta både brottslighetens karaktär, var och i vilka sammanhang brotten begås och vilka som begår brotten och vilka som är brotts-offer. Det finns också anledning att undersöka varför det finns en överrepresentation bland utrikes födda och andra generationens invandrare så att tydliga förebyggande insatser kan sättas in.

Den typen av bred kartläggning som Moderaterna vill se bör kunna ligga till grund för såväl förändrad lagstiftning som utformning av informationsinsatser och andra åtgärder med syftet att förebygga brott.

Preskriptionstiderna för allvarliga sexualbrott och våldtäkt

Alliansregeringen skärpte reglerna för sexualbrott och preskriptionstiderna har utvidgats beträffande sexualbrott mot barn. Numera omfattas i princip alla sexualbrott mot barn av en förlängd preskriptionstid, som innebär att preskriptionstiden börjar löpa den dag barnet fyller eller skulle ha fyllt 18 år. Därtill har sedan 1 maj 2020 preskriptionstiden för våldtäkt mot barn och personer under 18 år slopats helt. Det finns dock skäl att slopa preskriptionstiden för fler brott.

Att en gärningsman medvetet kan hålla sig undan rättvisan i årtal och därigenom gå fri från allvarliga brottsmisstankar strider mot det allmänna rättsmedvetandet. Polisens förmåga att hitta förövare som undandrar sig rättvisan behöver förbättras för att fler ska kunna ställas inför rätta. Samtidigt går den tekniska och forensiska utvecklingen framåt vilket gör det möjligt att klara upp fler brott. Idag kan det räcka med DNA från enstaka celler för att kunna få fram en DNA-profil som kan jämföras med personer eller andra DNA-spår. En DNA-träff kan utgöra en mycket stark bevisning och vara avgörande för en fällande dom. Sedan årsskiftet är det dessutom möjligt att använda så kallad familjesökning för att finna släktingar till en oidentifierad misstänkt och därigenom komma vidare med brottsutredningen när den misstänkte själv inte finns i någon databas. Metoden användes bland annat i det så kallade Billdalsfallet där en 24 år gammal våldtäkt kunde klaras upp. De nya tekniska möjligheter som DNA-tekniken och möjligheterna till familjesökning erbjuder utgör skäl för att ta bort preskriptionstiderna för våldtäkter och andra allvarliga sexualbrott. Det skulle öka möjligheterna till upprättelse för de brottsutsatta samtidigt som det skickar en tydlig signal till gärningsmännen att de inte kan vänta sig att komma undan.

Allteftersom fler brott kan lösas efter längre tid minskar de skäl som motiverat de nuvarande tidsgränserna för när brott preskriberas. Samtidigt finns det skäl att i större utsträckning än idag beakta brottsoffrets behov av upprättelse. Moderaterna anser därför att preskriptionen för våldtäkt och allvarliga sexualbrott bör tas bort på samma sätt som preskriptionen idag är borttagen för bland annat mord, dråp och terroristbrott.

Det bör även övervägas om preskriptionstiderna för andra brott av samma skäl bör förlängas eller avskaffas. Moderaterna vill tillsätta en utredning med uppdrag att göra en total översyn av bestämmelserna om preskription. Det kan finnas skäl att ta bort eller förlänga preskriptionstiden även för andra brott. Reglerna är gamla samtidigt som såväl den forensiska tekniken som synen på flera brott, särskilt mot person, har förändrats över tid. Det är vidare stötande att det är möjligt att undgå straff endast genom att hålla sig undan ett antal år. Därför bör preskriptionen på verkställighet av fängelsestraff avskaffas.

Även preskriptionstiden för övriga sexualbrott mot barn, som inte redan omfattas av slopad preskriptionstid, bör tas bort helt. Syftet är att stärka skyddet för barn och unga som har utsatts för sexuella övergrepp. Detta har riksdagen tillkännagivit för regeringen.

Förändrade regler om utvisning på grund av brott

Dagens förutsättningar för utvisning på grund av brott har i huvudsak sett likadana ut sedan år 1994. Vi vill att dessa förutsättningar utökas. Om man kommer från ett annat land för att vistas eller bo i Sverige ska man följa lagstiftningen här. Att man begår ett brott med ett straffvärde på fängelsenivå ska som huvudregel leda till utvisning på grund av brott, även om det inte föreligger en återfallsrisk. Detta ska ske inom de ramar som grundlagen och internationell rätt sätter.

I praktiken slipper många utländska medborgare som döms för grova brott, exempelvis sexualbrott och våldsbrott, utvisning på grund av sin anknytning till det svenska samhället eller familj och andra personer. Till exempel utvisas enbart 20 procent av dömda för våldtäkt som har utländskt medborgarskap och som är folkbokförda i Sverige. För grov misshandel är motsvarande andel 3 procent. Vad gäller särskilt EU-medborgare vill vi se en översyn av om förutsättningarna för utvisning på grund av brott kan utökas. Att utsätta en annan människa för brott inskränker offrets fri- och rättigheter, vilket ska vara en försvårande omständighet när den enskildes anknytning till Sverige ska prövas som skäl mot en utvisning. Endast i de fall en utvisning skulle strida mot ett svenskt konventionsåtagande ska anknytning till det svenska samhället eller till personer bosatta i Sverige kunna utgöra anledning att den utländska medborgaren inte blir utvisad på grund av brott. En sådan undantagsbestämmelse ska tillämpas restriktivt.

Skärpta regler för återreseförbud

Vi vill skärpa regelverket för återreseförbud. Begår någon ett allvarligt brott såsom grov våldtäkt eller grovt rån och samma person saknar anknytning till Sverige är det exempelvis rimligt att brottet leder till ett återreseförbud på livstid. Det är straffbart att vistas i landet för den som har ett återreseförbud på grund av brott. Straffskalan är fängelse från 14 dagar till ett år. Av rättspraxis framgår att straffet normalt bestämts till fängelse i en månad. Det är angeläget att den som begår brott och som följd av detta utvisas inte återvänder till Sverige i strid med återreseförbudet. De straff som döms ut i dag är för låga. Vi föreslår att straffminimum för olovlig vistelse i strid med återreseförbud på grund av brott därför ska höjas till fängelse i sex månader.

Förhör den som är skäligen misstänkt för ett sexualbrott

När en våldtäkt anmäls öppnas det en utredning i 94 procent av fallen. Målsäganden förhörs i nio utredningar av tio, medan den misstänkte blir förhörd i ungefär hälften av fallen. Ungefär sju procent av alla anmälningar leder sedan till åtal. Den vanligaste anledningen till att utredningar läggs ner på vägen är bristande bevisning följt av att utredningen väcker tvivel. Att säkra alla bevis så snabbt som möjligt är alltså av yttersta vikt, särskilt eftersom många anmäler sexualbrott en lång tid efter att de begåtts.

Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten har granskat 214 sexualbrott från sex olika åklagarkammare och motsvarande polisområden. I 26 procent av fallen har inget

förhör hållits med den/de misstänkta. Deras bedömning är att där förhör inte genomförts med den misstänkte så borde detta ha gjorts i en tredjedel av fallen. Brå bedömer att förbättringar i utredningarna skulle kunna leda till att några fler procentenheter av fallen skulle klaras upp. Sett till den låga uppklaringsprocenten idag vore det en stor vinst. Det är också rimligt att anta att den som blir kallad till förhör i större utsträckning förstår allvaret i situationen och inte kommer vara benägen att begå en sådan handling i framtiden.

Utred hur lång tid som belastning i belastningsregistret ska finnas kvar, bland annat vad gäller vissa sexualbrott

När en person döms för brott får den som regel det som i dagligt tal kallas en prick i registret. Detta betyder att det i personens belastningsregister registreras att personen i fråga har dömts för brott. Beroende på påföljd ligger brottet kvar olika länge i belastningsregistret. Generellt gäller att vid penningböter ligger belastningen registrerad under fem år. Vid icke frihetsberövande påföljder ligger belastningen kvar 10 år från doms- eller beslutsdatum och vid fängelsestraff eller ungdomsvård ligger belastningen kvar i 10 år från avgång från fängelse eller ungdomsvård.

Det finns anledning att se över om sluttiden för hur länge en belastning syns i belastningsregistret ska förlängas eller tas bort vid vissa typer av sexualbrott. Detta i särskild åtanke när det kommer till sexualbrott mot barn. Det bör utredas om tiden för belastningen är ändamålsenlig när det kommer till att skydda samhället från viss typ av brottslighet.

Sexualbrott mot funktionsnedsatta

Sommaren 2021 släpptes rapporten ”Vill du ligga med mig då?” av Funktionsrätt Sverige och RFSU. Enligt en undersökning i rapporten med över 2 100 svarande med olika funktionsnedsättningar går det att utläsa bland annat följande. Drygt hälften av de svarande har erfarenhet av sexuella trakasserier och andra sexuella övergrepp/ofredanden så som att bli rörd eller att ha rört någon annans kropp på ett sexuellt sätt mot någons vilja. Två av fem har upplevt sexuellt övergrepp genom psykisk påtryckning, till exempel att ställa upp på sex för att inte göra någon besviken. En tredjedel har upplevt någon form av sexuell förnedring. En femtedel har blivit utsatta för sexuell handling genom våld/hot om våld eller försök till detta.

Överlag är andelarna mycket högre än i Folkhälsomyndighetens befolkningsundersökning om sexuell hälsa. Det är naturligtvis mycket problematiskt. Personer med funktionsnedsättning har samma sexuella och reproduktiva rättigheter som övriga befolkningen, men det kan vara svårt för individer att utkräva sina rättigheter. Att säkerställa att personer med funktionsnedsättning har samma så kallade access to justice som övriga befolkningen är viktigt. Moderaterna vill därför att kunskapshöjande åtgärder sätts in hos rättsvårdande myndigheter för att säkerställa att alla individers rättigheter blir tillgodosedda.

Johan Forssell (M)

Louise Meijer (M)

Ellen Juntti (M)

Mikael Damsgaard (M)

Sten Bergheden (M)